

Wanted! Modern leiderschap.

De afgelopen weken keek ik met enige verbazing naar reportages, die in aanloop van de komende presidentsverkiezingen in de V.S. op het scherm verschenen. 'The Trump Show' en 'The Choice' blijven nog enige tijd nazinderen. Donald Trump wordt er door vriend en vijand afgeschilderd als 'een karaktertje'. Ik kan hen geen ongelijk geven. De huidige leider van de V.S. wordt beschreven als iemand die snel beslist en handelt. Hij wordt ook bestempeld als 'een killer', als iemand die altijd wil winnen. Maar zijn dit nu wel kwaliteiten van een moderne leider? Stel je de vraag in de V.S., is het antwoord zeker en vast gemengd, te meer omdat over de oceaan specifieke, culturele elementen een grote rol spelen. En dan is er dat killergehalte. Verwacht je dat van een moderne leider?

Eerst even terug naar het personage. Donald Trump wordt beschreven als narcistisch, autocratisch, ongemeen direct, aanvallend en wispelturig. Bovendien is hij een aandachtstrekker die, van wie hem omringt, loyaliteit vraagt (lees 'onderdanigheid verwacht') of, zo niet, hen als een potentiële rivaal beschouwt. Als je trouwens als medewerker wat al te veel aandacht opeist, kun je je beter al naar de uitgang begeven.

Hij heeft lef en gaat recht op zijn doel af. In debatten met tegenstanders kan hij vrijwel niet uit zijn evenwicht worden gebracht. In discussies met medestanders duldt hij slechts weinig tegenspraak. Hij wil zich trouwens niet omringen met al te veel stafmedewerkers, generaals of experts. Deze houden hem toch maar op. Want hijzelf bepaalt de richting en voert het woord. Het stappenplan en de juiste uitvoering is voor later. Hij wil blijkbaar altijd de hoogste trede van het podium betreden, ongeacht of de andere spelers hem gunstig of ongunstig zijn gezind.

Verbazend toch dat iemand met bovenstaande competenties het tot de leider van de V.S. schopt? Ja, en toch weer niet!

De Amerikaanse cultuur

Wie dieper graaft vindt een deel van de verklaring bij de Amerikaans pioniers (bron 'The Culture Map' 2014, Erin Meyer), die ooit de maatschappelijke rangorde in Europa ontvluchtten, weg van onderdrukking en op zoek naar vrijheid. Naarmate deze pioniers toen verder het nog onbekende land introkken, werden **waarden als 'snelheid' en 'individualisme' sleutels tot een geslaagd bestaan én succes**. Zorg dat je er als eerste bent (of dat je als eerste schiet!), werk hard en leer uit je fouten!

Ook nu nog hebben Amerikanen er blijkbaar een hekel aan dat er te veel tijd aan discussies wordt besteed. Dat houdt hen enkel op. Liever een snelle beslissing waar iedereen zich dan even later achter schaaft. Omdat dan vaak weinig elementen in de weegschaal ter discussie worden gelegd, is een beslissing voor Amerikanen sowieso ook erg flexibel en aanpasbaar. Morgen brengt immers mogelijks nieuwe inzichten...

Het antwoord op de vraag wie de beslissing neemt, is wellicht het andere deel van de verklaring. Vanuit het individualisme dat in de Amerikaanse cultuur hoogtij viert, wordt de beslissing snel én liefst door één persoon genomen. En dat is vaak 'de baas'. Naarmate nieuwe gegevens opduiken mag de baas dan best van mening veranderen en kan de beslissing worden bijgestuurd. Het nemen van een snelle beslissing gaat dan samen met een wendbaar implementatieproces, wat zich voor de Amerikanen presenteert als 'voortschrijdend inzicht'.

Als we rekening houden met het bovenstaande (*) hoeft het ons niet te verbazen dat Donald Trump veel supporters telt. Weinig Amerikanen zullen hem foute uitspraken echt kwalijk nemen. Beslissingen, opinies en uitspraken zijn nu eenmaal onderhevig aan verandering. We kunnen dus besluiten dat vanuit een aantal culturele elementen andere verwachtingen worden gesteld t.o.v. leiders in Europa versus de V.S..

(*) Een heel verschil met de Europese cultuur waar 'samenwerking' en 'consensus' integraal deel uitmaken van het beslissingsproces. Het heeft een zekere traagheid tot gevolg, maar leidt wel betere beslissingen. Anderzijds kost het dan wel weer wat meer moeite en tijd om de verdere implementatie te doen vertragen of bij te sturen.

Every1's a winner (1978, Hot Chocolate)

Maakt het bovenstaande Donald Trump dan toch tot een moderne leider? Dat oordeel laat ik aan jezelf over.

Persoonlijk knap ik wel af op het woord 'killer', dat geen enkele positieve bijklank oproept. Door het woordgebruik klinkt het ook als een misdrijf. Je kan immers moeilijk respect opbrengen voor een dader. En als je spreekt over een dader, is er ook altijd een slachtoffer.

Trouwens, als jouw baas een killer is besef je als medewerker dat een initiatief dat verkeerd uitdraait je wel eens snel zou kunnen aangerekend worden. Ongeacht wat je ook later doet, je zal dan altijd behoren tot het vak 'niet te vertrouwen'. Het vak 'te vertrouwen' is bij een killer-baas dan ook niet erg gevuld.

Zelfs het meer gebruikelijke 'he is a winner' roept nog enkele bedenkingen op. Een leider die steeds een focus legt op winnen én dit ten koste van anderen, gaat voorbij aan het gegeven dat maatschappelijke vooruitgang en welvaartsgroei enkel maar kan als iedereen erop vooruit gaat. **Voor een moderne leider is winnen geen 'zero sum game'.** Een moderne leider streeft ernaar om de taart groter te maken voor elkeen, en daartoe hanteert hij positivisme en optimisme om het nodige vertrouwen in de toekomst te scheppen, de nodige drive te creëren en tegen- en medestanders te verenigen in een gemeenschappelijk belang. Yes, we can! Ook dit zindert nu nog steeds na...

Voor elke leider is 'winnen' een werkwoord.

Voor een moderne leider is 'winnen' bovendien een samenwerkwoord.

Dank je wel om dit artikel te lezen, Ik hoop dat je het nuttig vond. Andere artikels kun je terugvinden op mijn website. Je kan er ook altijd een vraag stellen of een commentaar achterlaten. Als je de culturele waarden binnen uw organisatie even wil toetsen en/of jouw medewerkers graag een duwtje in de rug geeft met een voordracht, opleiding of workshop, begeleid ik je graag. Tot ziens!

b2b - www.better2best.be – Alain Surkol 0497/591333 – alain.surkol@telenet.be
